

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Yerel seçimlerde sandıktan çıkan sonucu ortadan kaldırma ve kentin yerel yönetimine el koyma anlayışıyla ortaya çıkan, Anayasa 67’de güvence altına alınan seçme ve seçilme hakkını ortadan kaldıran kayyım atamaları, yine demokratik siyaseti engellemeye yönelik kapatma ve kumpas davaları, hak ve özgürlüklerin, demokratik gösteri hakkının kısıtlanması, grev yasakları, medyanın ve toplumsal alanın kontrol altında tutulması, parlamentonun denetim yetkisinin ortadan kaldırılması ve siyasal yaşamdan sosyal-kültürel alana varıncaya kadar her alana güvenlikçi politikalarla yaklaşıldığı gibi pek çok otoriter-yasakçı-anti-demokratik uygulama, Türkiye’de uzun süreden bu yana sivil siyasi bir darbe mekanizmasının zamana yayılmış bir şekilde ve sistemli olarak devrede olduğunu göstermektedir. Dayanağını yürütmenin ve onun kontrolündeki yargı erkinin siyasi kararlarından alan ve demokratik hukuk devleti ilkelerini, özgürlükleri ortadan kaldırarak otoriter, vesayetçi bir düzeni kurumsallaştırmayı amaçlayan bu sivil, siyasi darbe sürecinin siyasi ve hukuki zemindeki bütün boyutlarıyla araştırılarak açığa çıkartılması ve bu mekanizmayı tümünden ortadan kaldıracak kapsamlı bir demokratik sürecin başlatılması için atılacak adımların belirlenmesi amacıyla Anayasa’nın 98’inci İçtüzüğü’nün 104’üncü ve 105’inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Gülüsthan KILIÇ KOÇYİĞİT
Grup Başkanvekili
Kars Milletvekili

Sezai TEMELLİ
Grup Başkanvekili
Muş Milletvekili

GEREKÇE

15 Temmuz 2016'daki darbe girişimi sonrası OHAL ilanıyla birlikte ortaya çıkan gelişmeler ve oluşan siyasal iklim, darbe mekanizması ve zeminini tümünden ortadan kaldırmayı hedefleyen güçlü bir demokrasinin inşasından yana değil, tam tersine, daha fazla otoriterleşmeden yana bir rotanın tercih edildiğini göstermektedir.

Bunun en somut göstergelerinden biri, sandık sonucunu ortadan kaldıran yerel kayyım darbesidir. En son Hakkâri belediyesinde hukuksuz bir biçimde yapılan kayyım ataması, yürütmenin 2016'da başlattığı kayyım operasyonunun üçüncü evresini oluşturmaktadır. Kayyım gaspının dayanağını ise 15 Temmuz darbe girişimi sonrası OHAL kapsamında 1 Eylül 2016'da yayınlanan ve daha sonra da Meclis'te yasalaştırılan 674 sayılı KHK oluşturmaktadır. Darbe girişimi sonrası çıkartılan bir KHK'ye dayanarak, yerel demokrasiyi ortadan kaldırmaya yönelik yapılan kayyım atamaları sivil bir darbe girişimi olarak yerellerde karşımıza çıkmaktadır.

Anayasa'nın 67'inci maddesinde güvence altına alınan seçme ve seçilme özgürlüğünü ortadan kaldıran kayyım uygulaması, sandıktan çıkan sonucu tanımama, o kentin halkın seçtiği belediye eş başkanlarıyla değil, merkezden atanan vali eliyle yönetilmesi böylece kentin yerel yönetimine el konulması anlamına gelmektedir. Her yerel seçim sonrası iktidarın özellikle Kürt seçmenin yoğun olarak yaşadığı kentlerde istediği sonucu alamaması üzerine devreye soktuğu kayyım uygulaması sivil siyasi darbe mekanizmasının zamana yayılmış olarak sürdüğünü göstermektedir. Kayyım politikası aynı zamanda bütün gücü elinde tutan, yargıyı ve güvenlik mekanizmalarını kontrol eden merkezi idarenin bütün yerel yönetimlere, sivil toplum örgütlerine, üniversitelere, derneklere varıncaya kadar her alana "Kurumlara istediğim zaman kayyım atayabilirim" mesajı olarak da durmaktadır. Cumhurbaşkanı'nın yaptığı "Hakkâri şimdi bunun ilk adımı olmuştur. Bu kanun tanımazlığa dair, "Şu anda hukuk da gereğini yapmıştır ve bundan sonra yapmaya devam edecektir" açıklaması, kayyım sürecinin devam ettirileceğine dair siyasi bir kararın varlığını göstermektedir.

Kayyım politikasının yanı sıra demokratik yaşamı kuşatarak darbelemek için devreye sokulan diğer anti-demokratik uygulamalar ise şöyledir:

- Demokratik siyaset hakkını ve toplumsal muhalefeti engellemeye yönelik (HDP Kapatma Davası) parti kapatma davası ve kumpas davaları (Kobani ve Gezi Davaları)
- 4 Kasım 2016'da HDP'ye yönelik yapılan siyasi darbe ve partinin eş başkanları dâhil vekil ve yöneticilerinin hukuksuzca tutuklanması
- Düşünce, ifade, örgütlenme, toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkı/özgürlüğünün engellenmesi, grev yasakları
- Medyanın baskı ve kontrol altında tutuluyor olması, engelleme, sansür ve ekran karartmalar
- Akademinin kontrol altında tutulması, barış akademisyenlerinin ihracıyla birlikte özgür düşüncenin, barış savunusunun üniversitelerde yasaklı hale getirilmesi
- Kamudaki KHK ihraçları

- Yenilenen seferberlik yönetmeliği ve “etki ajanlığı” yasa teklifiyle toplumsal alanın baskı altına alınması
- İstanbul sözleşmesinin feshi başta olmak üzere kadınların demokratik kazanımlarını ortadan kaldıran uygulamaların her alanda artması.
- Parlamentonun demokratik denetiminin sınırlandırılması
- Seçilmiş milletvekilinin vekilliğinin yargı eliyle düşürülmesi
- Demokratik hak taleplerinin dile getirilmesinin sürekli yasaklarla engellenmesi
- Adil yargılanma hakkının ortadan kaldırılması. AİHM ve AYM kararlarının uygulanmaması
- İmralı’da uygulanan hukukta ve Anayasa’da, uluslararası sözleşmelerde yeri olmayan tecrit politikasının sürdürülüyor olması
- Cezaevlerinde uygulanan, hasta tutsakların tedaviye erişiminin engellenmesinden, infaz yakmalara varıncaya kadar baskıcı uygulamaların arttırılarak cezaevleri üzerinden toplumsal yaşamın kuşatılması, baskı altına alınması
- Oluşan yasakçı iklimle birlikte paramiliter yapıların, çete-mafya yapılanmalarının güç devşirmesi
- Yargı kurumu ve kolluk gücünün seçilmişler üzerinde vesayet oluşturma girişimlerinin giderek artması. Yargının siyasete yön verme girişimlerinin sıklaşmaya başlaması. Güvenlik mekanizmalarının güvenlikçi politikalarla özgürlük alanını sürekli kısıtlayarak buradan güç devşirmesi ve demokratik siyaset alanını kuşatma altına almaya çalışma girişimlerini arttırması.
- Kuvvetler ayrılığı ilkesinin terk edilerek, Cumhurbaşkanlığı Hükümet sistemi bünyesinde kuvvetler birliği/gücünün yaratılması

Tüm bunlar, ne yazık ki, askeri darbelerle ağır bedeller ödeyen demokratik toplumun, siyaset kurumunun ve ülkenin, bu kez sivil, siyasi darbe niteliğindeki uygulamalarla bir başka darbe sarmalının içine sürüklendiğini göstermektedir.

Bu bağlamda; demokratik yaşamı akamete uğratmayı hedefleyen, kısıtlı demokratik hakları ve kazanımları budamak isteyen, kendi bekası ve rant düzeninin devamı için yasakçı uygulamalarla toplumu, siyaseti ve ülkeyi kuşatma altına almaya çalışan sivil siyasi darbe mekanizmasının bütün boyutlarıyla araştırılarak açığa çıkartılması ve bu yapının tamamen tasfiyesi için atılacak kapsamlı demokratikleşme adımlarının belirlenmesi amacıyla parlamentoda bir Meclis araştırması açılması elzemdir, tarihi sorumluluktur.